

2025/1059

28.5.2025

BESLUIT (EU) 2025/1059 VAN DE COMMISSIE

van 19 mei 2025

inzake de verenigbaarheid van de prestatiedoelstellingen in het overeenkomstig Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad door Portugal ingediende ontwerp prestatieplan met de EU-wijde prestatiedoelstellingen voor de vierde referentieperiode van de prestatie- en heffingsregeling voor het gemeenschappelijk Europees luchtruim

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2025) 2929)

(Slechts de tekst in de Portugese taal is authentiek)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2004 tot vaststelling van het kader voor de totstandbrenging van het gemeenschappelijke Europese luchtruim (de kaderverordening) ⁽¹⁾, en met name artikel 11, lid 3, punt c),

Gezien Verordening (EU) 2024/2803 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 inzake de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk Europees luchtruim ⁽²⁾, en met name artikel 58, lid 3,

Gezien Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 van de Commissie van 11 februari 2019 tot vaststelling van een prestatie- en heffingsregeling in het gemeenschappelijk Europees luchtruim en tot intrekking van Uitvoeringsverordeningen (EU) nr. 390/2013 en (EU) nr. 391/2013 ⁽³⁾, en met name artikel 14, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

ALGEMENE OVERWEGINGEN

- (1) Krachtens artikel 11 van Verordening (EG) nr. 549/2004 moeten de lidstaten, op nationaal niveau of op het niveau van functionele luchtruimblokken (FAB's), plannen opstellen met bindende prestatiedoelstellingen voor elke referentieperiode van de prestatie- en heffingsregeling voor luchtvaartnavigatiediensten en netwerkfuncties. Die plannen moeten lokale prestatiedoelstellingen bevatten die verenigbaar zijn met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor de betrokken referentieperiode.
- (2) De Uniewijde prestatiedoelstellingen voor de vierde referentieperiode (RP4, 2025-2029) zijn vastgesteld in Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1688 van de Commissie ⁽⁴⁾.
- (3) Alle lidstaten hebben ontwerp prestatieplannen voor RP4 vastgesteld, die uiterlijk op 1 oktober 2024 ter beoordeling bij de Commissie werden ingediend. Na controle van de volledigheid van die ontwerp prestatieplannen heeft de Commissie de lidstaten verzocht om uiterlijk op 15 november 2024 geactualiseerde ontwerp prestatieplannen in te dienen.
- (4) De in dit besluit opgenomen beoordeling van de Commissie is gebaseerd op het door Portugal ingediende geactualiseerde ontwerp prestatieplan voor RP4 ("het ontwerp prestatieplan").
- (5) Het prestatiebeoordelingsorgaan (PBO), dat de Commissie bijstaat bij de tenuitvoerlegging van de prestatieregeling, heeft een verslag met zijn beoordeling over de ontwerp prestatieplannen bij de Commissie ingediend.

⁽¹⁾ PB L 96 van 31.3.2004, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/549/oj>.

⁽²⁾ PB L, 2024/2803, 11.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj>.

⁽³⁾ PB L 56 van 25.2.2019, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/317/oj.

⁽⁴⁾ Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1688 van de Commissie van 12 juni 2024 tot vaststelling van Uniewijde prestatiedoelstellingen voor het netwerk voor luchtverkeersbeheer voor de vierde referentieperiode van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2029 (PB L, 2024/1688, 17.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1688/oj).

- (6) Overeenkomstig artikel 14, lid 1, van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 heeft de Commissie de verenigbaarheid van de in het ontwerpprestatieplan opgenomen lokale prestatiedoelstellingen beoordeeld op basis van de criteria die zijn vastgesteld in punt 1 van bijlage IV bij die Uitvoeringsverordening, en rekening houdende met lokale omstandigheden, voor zover relevant.
- (7) De Commissie heeft haar beoordeling van het ontwerpprestatieplan aangevuld met een evaluatie van de in punt 2 van bijlage IV bij die uitvoeringsverordening uiteengezette elementen. Met betrekking tot punt 2.1, d), vii), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 merkt de Commissie op dat zij in het kader van die evaluatie geen gedetailleerde analyse heeft uitgevoerd van de methode die Portugal heeft gebruikt voor de toewijzing van kosten tussen en-route- en terminaldiensten in RP4. Daarom heeft de Commissie in dit stadium geen conclusies getrokken over de verenigbaarheid van die kostentoewijzingsmethode met artikel 15, lid 2, punten e) en f), van Verordening (EG) nr. 550/2004 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁹⁾ en artikel 22, lid 5, van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

BEOORDELING VAN DE COMMISSIE

Beoordeling van de veiligheidsdoelstellingen

- (8) Wat het prestatiekerngebied veiligheid betreft, is de verenigbaarheid van de in het ontwerpprestatieplan opgenomen doelstellingen beoordeeld op basis van punt 1.1 van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.
- (9) De door Portugal voorgestelde prestatiedoelstellingen op het prestatiekerngebied veiligheid met betrekking tot de doeltreffendheid van het veiligheidsbeheer, uitgesplitst per veiligheidsbeheersdoelstelling en uitgedrukt als een niveau van tenuitvoerlegging:

Portugal	Doelstellingen inzake de doeltreffendheid van het veiligheidsbeheer, uitgedrukt als een niveau van tenuitvoerlegging, variërend van EASA-niveau A tot en met D					
Verlener van luchtvaartnavigatiediensten	Veiligheidsbeheersdoelstelling	2025	2026	2027	2028	2029
NAV Portugal	Veiligheidsbeleid en -doelstellingen	C	C	C	C	C
	Beheer van veiligheidsrisico's	C	C	C	D	D
	Veiligheidsborging	C	C	C	C	C
	Bevordering van de veiligheid	C	C	C	C	C
	Veiligheidscultuur	C	C	C	C	C

- (10) De Commissie is tot de vaststelling gekomen dat de door Portugal voorgestelde veiligheidsprestatiedoelstellingen voor de verlener van luchtvaartnavigatiediensten "NAV Portugal" gelijk zijn aan de Uniewijde veiligheidsdoelstellingen voor elk kalenderjaar van 2025 tot en met 2029, behalve voor de doelstelling "beheer van veiligheidsrisico's", die pas in 2029 het niveau van de Uniewijde doelstelling zal bereiken.
- (11) De Commissie merkt op dat het ontwerpprestatieplan maatregelen bevat om te garanderen dat NAV Portugal de lokale veiligheidsdoelstellingen bereikt, zoals de versterking van de rol en het personeel van interne veiligheidsrelevante eenheden, en de introductie van voorspellende instrumenten en methoden voor activiteiten op het gebied van veiligheidsbeheer.

⁽⁹⁾ Verordening (EG) nr. 550/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2004 betreffende de verlening van luchtvaartnavigatiediensten in het gemeenschappelijk Europees luchtruim (de luchtvaartnavigatiedienstenverordening) (PB L 96 van 31.3.2004, blz. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/550/oj>).

- (12) Op basis van de bevindingen in overwegingen 9, 10 en 11 en overwegende dat de Uniewijde prestatiedoelstellingen in Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1688 uiterlijk in het laatste jaar van RP4, zijnde 2029, moeten worden bereikt, moeten de lokale veiligheidsdoelstellingen in het ontwerp prestatieplan als verenigbaar met de Uniewijde prestatiedoelstellingen worden beschouwd.

Beoordeling van de milieudoelstellingen

- (13) Wat het prestatiekerngebied milieu betreft, is de verenigbaarheid van de door de in het ontwerp prestatieplan opgenomen doelstellingen inzake de gemiddelde horizontale en-routevluchtefficiëntie van het werkelijke traject beoordeeld op basis van het criterium van punt 1.2 van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317. De voorgestelde milieudoelstellingen van Portugal zijn vergeleken met de relevante referentiewaarden voor horizontale en-routevluchtefficiëntie die zijn vastgesteld in het plan voor de verbetering van het Europese routenetwerk ("ERNIP"), dat is opgesteld overeenkomstig bijlage I bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/123 van de Commissie ⁽⁶⁾ en dat beschikbaar was op het ogenblik van de vaststelling van de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP4, namelijk 2 juli 2024.
- (14) De door Portugal voor RP4 voorgestelde doelstellingen inzake milieuprestaties en de overeenkomstige nationale referentiewaarden uit het ERNIP, uitgedrukt als de gemiddelde horizontale en-routevluchtefficiëntie van het werkelijke traject:

Portugal	2025	2026	2027	2028	2029
Doelstellingen op het prestatiekerngebied milieu , uitgedrukt als de gemiddelde horizontale en-routevluchtefficiëntie van het werkelijke traject	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %
Referentiewaarden	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %

- (15) De Commissie merkt op dat de door Portugal voorgestelde milieudoelstellingen gelijk zijn aan de overeenkomstige nationale referentiewaarden voor elk kalenderjaar van RP4.
- (16) De Commissie merkt op dat Portugal in het ontwerp prestatieplan maatregelen heeft voorgesteld om de lokale milieudoelstellingen te bereiken, zoals initiatieven voor grensoverschrijdende vrije luchtcorridors en een herstructurering van het luchtruim in samenwerking met de Netwerkbeheerder.
- (17) Op basis van de bevindingen in overwegingen 14, 15 en 16 moeten de in het ontwerp prestatieplan opgenomen doelstellingen op het prestatiekerngebied milieu als verenigbaar worden beschouwd met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP4.

Beoordeling van de capaciteitsdoelstellingen

- (18) Wat het prestatiekerngebied capaciteit betreft, is de verenigbaarheid van de in het ontwerp prestatieplan opgenomen doelstellingen inzake gemiddelde en-route-ATFM-vertraging per vlucht beoordeeld op basis van het criterium van punt 1.3 van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317. De voorgestelde en-route capaciteitsdoelstellingen van Portugal zijn vergeleken met de relevante referentiewaarden in het overeenkomstig artikel 9 van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/123 opgestelde operationeel netwerkplan, die beschikbaar waren op het ogenblik van de vaststelling van de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP4, namelijk 2 juli 2024.

⁽⁶⁾ Uitvoeringsverordening (EU) 2019/123 van de Commissie van 24 januari 2019 tot vaststelling van nadere regels voor de uitvoering van de netwerkfuncties voor luchtverkeersbeheer en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 677/2011 van de Commissie (PB L 28 van 31.1.2019, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/123/oj).

- (19) De door Portugal voor RP4 voorgestelde en-route capaciteitsdoelstellingen, uitgedrukt in minuten ATFM-vertraging per vlucht, en de overeenkomstige referentiewaarden in het operationeel netwerkplan:

Portugal	2025	2026	2027	2028	2029
Doelstellingen op het prestatiekerngebied capaciteit , uitgedrukt in minuten en-route-ATFM-vertraging per vlucht	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16
Referentiewaarden	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16

- (20) De Commissie merkt op dat de door Portugal voorgestelde en-route capaciteitsdoelstellingen gelijk zijn aan de overeenkomstige nationale referentiewaarden voor elk kalenderjaar van RP4.
- (21) De Commissie merkt op dat Portugal in het ontwerp prestatieplan maatregelen heeft voorgesteld om zijn en-route capaciteitsdoelstellingen te bereiken. Die maatregelen omvatten een aanzienlijke toename van het aantal operationele luchtverkeersleiders in het luchtverkeersleidingscentrum, en een herstructurering van het luchtruim om de beschikbare capaciteit te verhogen en de huidige knelpunten voor de capaciteit weg te werken. Gezien de bevindingen van het PBO is de Commissie van mening dat Portugal zich ertoe moet verbinden alle in het operationeel netwerkplan uiteengezette operationele maatregelen uit te voeren, teneinde zijn capaciteitsprestatiedoelstellingen voor RP4 te verwezenlijken.
- (22) Op basis van de bevindingen in overwegingen 19, 20 en 21 moeten de in het ontwerp prestatieplan opgenomen doelstellingen op het prestatiekerngebied capaciteit als verenigbaar worden beschouwd met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP4.

Beoordeling van de capaciteitsdoelstellingen voor terminalluchtvaartnavigatiediensten

- (23) Overeenkomstig punt 2.1, b), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 heeft de Commissie haar beoordeling van het ontwerp prestatieplan aangevuld met een evaluatie van de capaciteitsprestatiedoelstellingen voor terminalluchtvaartnavigatiediensten die zijn vastgesteld voor de in artikel 1, leden 3 en 4, van die uitvoeringsverordening bedoelde luchthavens. De Commissie heeft vastgesteld dat deze doelstellingen geen aanleiding geven tot bezorgdheid.

Beoordeling van de kostenefficiëntiedoelstellingen

- (24) Wat het prestatiekerngebied kostenefficiëntie betreft, is de samenhang van de in het ontwerp prestatieplan opgenomen prestatiedoelstellingen inzake de bepaalde eenheidskosten (DUC) voor en-routeluchtvaartnavigatiediensten, beoordeeld op basis van de criteria die zijn vastgesteld in punt 1.4, a), b) en c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317. Die criteria bestaan uit de tendens van de DUC in de loop van RP4, de langetermijntendens van de DUC in de derde referentieperiode (RP3) en RP4 (2020-2029), en de basiswaarde voor de DUC op het niveau van de heffingszone in vergelijking met de gemiddelde waarde van de heffingszones met een vergelijkbaar operationeel en economisch klimaat voor de verleners van luchtvaartnavigatiediensten.

- (25) De door Portugal voorgestelde en-route kostenefficiëntiedoelstellingen voor RP4 en de daarmee verband houdende basiswaarden:

En-route heffingszone van Portugal	Basiswaarde 2019	Basiswaarde 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Doelstellingen en basiswaarden op het prestatiekerngebied kostenefficiëntie , uitgedrukt als bepaalde eenheidskosten (in reële termen, in prijzen van 2022)	38,15 EUR	37,42 EUR	36,94 EUR	36,92 EUR	36,48 EUR	35,27 EUR	33,71 EUR

- (26) Wat betreft het beoordelingscriterium dat is uiteengezet in punt 1.4, a), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de tendens van de bepaalde eenheidskosten in Portugal op het niveau van de heffingszone, namelijk - 2,1 % in RP4, beter is dan de Uniewijde tendens van - 1,2 % in diezelfde periode.
- (27) Wat betreft het beoordelingscriterium dat is uiteengezet in punt 1.4, b), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de langetermijntendens van de bepaalde eenheidskosten in Portugal op het niveau van de heffingszone, namelijk - 1,4 % in RP3 en RP4, beter is dan de Uniewijde langetermijntendens van - 1,0 % in diezelfde periode.
- (28) Wat betreft het beoordelingscriterium dat is uiteengezet in punt 1.4, c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de basiswaarde voor de DUC in Portugal, namelijk 37,42 EUR, uitgedrukt in reële termen in prijzen van 2022 ("EUR2022"), + 49,3 % hoger is dan de gemiddelde basiswaarde van 25,06 EUR in EUR2022 van de in artikel 7 van Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1688 vastgestelde vergelijkingsgroep.
- (29) Zoals vermeld in de overwegingen 26 en 27, is het duidelijk dat Portugal aanzienlijk beter presteert dan de Uniewijde tendens van de DUC voor RP4 en ook beter presteert dan de Uniewijde langetermijntendens van de DUC. Portugal heeft dus aangetoond dat effectieve kostenefficiëntiewinsten zijn geboekt op zowel de middellange als de lange termijn. De Commissie is dan ook van oordeel dat Portugal in overeenstemming is met de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie, ondanks de in overweging 28 bedoelde afwijking tussen de basiswaarde van Portugal en die van de relevante vergelijkingsgroep.
- (30) Op basis van de bevindingen in overwegingen 25 tot en met 29 moeten de in het ontwerp prestatieplan opgenomen doelstellingen op het prestatiekerngebied kostenefficiëntie als verenigbaar worden beschouwd met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP4.

Evaluatie van de kostenefficiëntiedoelstellingen voor terminalluchtvaartnavigatiediensten

- (31) Overeenkomstig punt 2.1, c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 heeft de Commissie haar beoordeling van het ontwerp prestatieplan aangevuld met een evaluatie van de kostenefficiëntiedoelstellingen voor terminalluchtvaartnavigatiediensten die zijn vastgesteld voor de in artikel 1, leden 3 en 4, van die uitvoeringsverordening bedoelde luchthavens. De Commissie heeft vastgesteld dat deze doelstellingen geen aanleiding geven tot bezorgdheid.

CONCLUSIES

- (32) In het licht van het voorgaande moeten de prestatiedoelstellingen in het ontwerp prestatieplan van Portugal als verenigbaar met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP4 worden beschouwd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De prestatiedoelstellingen die zijn opgenomen in het ontwerp-prestatieplan dat Portugal heeft ingediend voor de vierde referentieperiode (RP4), en die zijn uiteengezet in de bijlage bij dit besluit, zijn verenigbaar met de in Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1688 uiteengezette Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP4.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Portugese Republiek.

Gedaan te Brussel, 19 mei 2025.

Voor de Commissie
Apostolos TZITZIKOSTAS
Lid van de Commissie

BIJLAGE

Prestatiedoelstellingen in het ontwerp prestatieplan van Portugal die verenigbaar zijn bevonden met de EU-wijde prestatiedoelstellingen voor de vierde referentieperiode

PRESTATIEKERNGEBIED VEILIGHEID

Portugal	Doelstellingen inzake de doeltreffendheid van het veiligheidsbeheer , uitgedrukt als een niveau van tenuitvoerlegging, variërend van niveau A tot en met D van het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)					
Verlener van luchtvaartnavigatiediensten	Veiligheidsbeheersdoelstelling	2025	2026	2027	2028	2029
NAV Portugal	Veiligheidsbeleid en -doelstellingen	C	C	C	C	C
	Beheer van veiligheidsrisico's	C	C	C	D	D
	Veiligheidsborging	C	C	C	C	C
	Bevordering van de veiligheid	C	C	C	C	C
	Veiligheidscultuur	C	C	C	C	C

PRESTATIEKERNGEBIED MILIEU

Portugal	2025	2026	2027	2028	2029
Doelstellingen op het prestatiekerng gebied milieu , uitgedrukt als de gemiddelde horizontale en-route vluchtefficiëntie van het werkelijke traject	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %

PRESTATIEKERNGEBIED CAPACITEIT

Portugal	2025	2026	2027	2028	2029
Doelstellingen op het prestatiekerng gebied capaciteit , uitgedrukt in minuten en-route-ATFM-vertraging per vlucht	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16

PRESTATIEKERNGEBIED KOSTENEFFICIËNTIE

En-route heffingszone van Portugal	Basiswaarde 2019	Basiswaarde 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Doelstellingen en basiswaarden op het prestatiekerng gebied kostenefficiëntie , uitgedrukt als bepaalde eenheidskosten (in reële termen, in prijzen van 2022)	EUR 38,15	EUR 37,42	EUR 36,94	EUR 36,92	EUR 36,48	EUR 35,27	EUR 33,71